

Crida oberta a la participació. Simpòsium Internacional. La innovació educativa contra les desigualtats

Títol de l'experiència: GRAU D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA-DUAL.
Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la UdL i Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament a Lleida

Descripció

La Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social (FEPTS) de la Universitat de Lleida (UdL) i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DEGC) inicien conjuntament el curs 2012- 2013 el Grau d'Educació Primària-Dual.

Amb aquest programa, la facultat i el departament es proposen experimentar una formació per a la millora de la professionalització inicial dels mestres, amb una lògica d'eficiència basada en l'aproximació de l'experiència d'aprenentatge a la realitat de l'entorn laboral.

El professorat de la facultat incorpora en els seus programes docents activitats basades en la mobilització dels marcs teòrics per a la interpretació, l'anàlisi i el disseny didàctic; de forma que es redueix la simulació.

Els docents dels centres escolars fan possible l'observació i, amb una autonomia creixent, la intervenció pedagògica des de la realització d'activitats guiades al disseny i la implementació d'unitats de programació.

La relació de teoria i pràctica es promou des d'un conjunt d'activitats d'integració que s'articulen a la Facultat com un espai d'anàlisi dels sabers i competències mobilitzades en la pràctica.

Paraules Clau: Millora de la formació inicial de mestres - Formació – dual - Gestos professionals - Diversitat de contextos educatius - Docència – professorat - Escola – Universitat - Relació teoria – pràctica - Pràctiques en responsabilitat - Pràctica reflexiva - Processos de deducció – processos d'inducció

On s'ha aplicat?:

Es tracta d'un programa de formació pioner i la única Universitat pública de tot l'Estat Espanyol on s'aplica. S'estudia a la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social i a les escoles de Lleida que són referents del programa.

Aquest curs 2015-2016 acaba la primera promoció del Grau d'Educació Primària-Dual. En el seu Suplement Europeu al títol hi constarà el següent reconeixement:

"Aquest Grau ha estat cursat en modalitat Dual des de 1r curs, amb un 40% de l'activitat presencial en contextos escolars de ciutat, d'escola rural i d'alta diversitat. L'estudiant ha exercit com a ensenyant, des de l'inici i progressivament, amb un acompanyament universitat-escola orientat a la integració dels aprenentatges".

Quin problema volíeu superar o quina qüestió volíeu millorar:

El Grau d'Educació Primària-dual suposa una didàctica diferent a la que tradicionalment s'ha vingut utilitzant en la formació inicial de mestres, més centrada en el discurs de les Ciències de l'Educació i amb una certa distància, en general, de la pràctica i la realitat dels centres educatius. Entre els nostres objectius hi ha una clara intenció de millorar:

La relació entre l'escola i la Universitat

La competència metodològica dels aprenents

L'engranatge entre la teoria i la pràctica, la formació inductiva i la deductiva

La coordinació i la formació contínua del professorat de la Facultat i dels/de les docents dels centres escolars

La presència dels mestres en actiu en la formació dels futurs docents

El coneixement "sobre el terreny" dels diferents contextos educatius

Volem que els estudiants del grau coneguin i actuïn en diferents realitats educatives, que ajustin les seves intervencions al context real a la vora de mestres experts com a model

Com ho vàreu fer: amb nova metodologia, col·laborant amb altres persones, amb tecnologia, etc...?:

Constituint una Comissió Mixta de treball (Universitat – Departament d'Ensenyament)

El programa compta amb dues persones coordinadores, una per part de la Facultat (professor universitari) i l'altra per part del Departament (mestra en comissió de serveis) que treballen junts

Fent formació per als centres referents: En aquestes sessions, els coordinadors/es, tutors/es dels centres escolars i el professorat de la Facultat comparteixen temàtiques referides a les activitats que l'estudiantat realitza en els dos escenaris, l'acompanyament, el seguiment i la seva avaluació. A més de la informació sobre la planificació, l'estructuració del pla, els fonaments teòrics de la formació dual, es revisa la pràctica i es proposen millores.

Què va sortir bé?:

Les valoracions dels mestres-tutors són molt positives. S'està produint un "canvi" en la cultura dels centres que reben aprenents del grau. Els mestres de les escoles s'adonen de la potència formativa que tenen les seves accions, comencen a creure que són mestres i formadors universitaris. Els aprenents des de primer curs són "docents en formació" amb possibilitat d'intervenir en contextos escolars reals des del primer dia.

La incorporació de mestres experts en la formació inicial.

La formació en aquest grau permet el desenvolupament de les vint competències professionalitzadores que determina el Ministeri d'Educació i Ciència per al Pla d'Estudis en l'acció docent, però d'una manera especial en tres competències: Aprendre a aprendre, la gestió de l'aula i la competència reflexiva. Aquestes competències que es destaquen són imprescindibles per a ser un bon mestre però encara més si aquest mestre actua en escoles d'alta complexitat.

Quins entrebancs vàreu tenir i com els vàreu superar... o no?:

La matèria d'Integració sorgeix de la necessitat d'assegurar la relació d'aprenentatges teòrics (aula universitària) i pràctics (aula escolar). Per tant, a més de les matèries del Pla d'Estudis que incorporen dinàmiques i processos per a aquesta interacció, la matèria d'Integració centra tot el seu sentit en aquesta relació. Alhora, posa l'accent a centrar l'atenció de l'estudiant en l'anàlisi de la realitat, de les situacions d'aprenentatge que observa i a trobar explicacions des dels marcs teòrics.

Les reunions de la Comissió Mixta garanteixen la participació i col·laboració de les dues institucions implicades

Què hauria de passar en el futur perquè la vostra experiència tingués més impacte?:

Hem d'aconseguir que la realitat de les escoles entri més a les aules universitàries

Poder treballar i analitzar evidències reals, casos reals que permetin fer reflexions més ajustades i un treball més experiencial i inductiu

Recollir més enregistraments videogràfics de mestres experts per poder treballar a partir d'ells i identificar els gestos professionals

Incorporar més mestres en les tasques d'acompanyament i tutorització dels aprenents

Constituir una comunitat de pràctica escola-universitat

Actualment ens trobem en procés d'elaboració d'un informe d'avaluació del projecte per al

Consell Social de la Universitat de Lleida. Els resultat d'aquest informe es presentaran a la societat el 29 de juny de 2016, en el marc de l'última sessió formativa del curs.

Com creieu que altres persones podrien replicar la vostra experiència?:

Creant una comunitat de pràctica que afavoreixi el diàleg. L'implementació del grau preveu una comunicació dialògica entre l'Escola i la Facultat, entre mestres en exercici, aprenents i professors d'universitat, entre la teoria i la pràctica. Per aquesta raó és necessari establir una coordinació productiva amb els diferents actors que intervenen.

A traves d'experiències pilot i començant a partir d'un grup amb places limitades